

Studia
Capuccinorum
Boziniensia
III

MMXVII

REDAKČNÁ RADA · EDITORIAL ADVISORY BOARD

Doc. Mgr. Ladislav Tkáčik OFMCap, PhD. (šéfredaktor · editor-in-chief,
Filozofická fakulta TU, Trnava)

Univ.-Prof. Stefan Michael Newerkla (Viedenská univerzita)

Prof. PhDr. Marta Dobrotková, CSc. (Filozofická fakulta TU, Trnava)

Doc. Mgr. Erika Juríková, PhD. (Filozofická fakulta TU, Trnava)

Doc. PhDr. Rastislav Nemeč, PhD. (Teologická fakulta TU, Bratislava)

Mgr. art. Martin Timko, ArtD. (Divadelný ústav SAV, Bratislava)

ThLic. Miroslava Pacifika Jusková OSF (Generalát školských sestier sv. Františka, Rím)

Mgr. Imrich Nagy, PhD. (Filozofická fakulta UMB, Banská Bystrica)

Ilustrácia na obálke: Giulio Cesare Procaccini (1574 – 1625),
Madona a dieťa so svätými Františkom, Dominikom a anjelmi (detail),
256,9 x 143,2 cm, olej na plátne
www.metmuseum.org

© Ladislav Tkáčik · 2017

© Vydavateľstvo Minor · Kapucíni na Slovensku · 2017

ISSN 2585-8025

Obsah

Predslov	7
----------------	---

STUDIA

Prečo „σοφία“ v Sir 6,22? Disciplína cesty za múdrosťou	11
<i>Pavel Prihatný</i>	

Múdrosť a múdry. O poznaní a nepoznaní	23
<i>James L. Crenshaw</i>	

Chápanie tajomstva Vtelenia v <i>Ordináciách</i> Jána Dunsca Scota ..	33
<i>Lubomír Kanka</i>	

Počiatky konventu klarisiek v Trnave v stredoveku	58
<i>Vladimír Rábik</i>	

Fundácie grófov zo Svätého Jura a Pezinka v bratislavskom františkánskom konvente	72
<i>Rastislav Luz</i>	

Benedict z Canfieldu, zabudnutý učiteľ duchovného života ...	86
<i>Ladislav Tkáčik</i>	

Zamyšlení nad osudy buly <i>Ite Vos</i> . Zklamané naděje na sjednocení	101
<i>Luigi Pellegrini</i>	

Ivan Franjo Jukic (1818 – 1857). Travel Prose as a Reflection of His Life and Work	114
<i>Vesela Tutavac</i>	

<i>Observationes</i> ako forma vedeckej komunikácie od stredoveku do 18. storočia	123
<i>Erika Juríková – Ladislav Tkáčik</i>	

Kapucíni na Slovensku. 30 rokov od založenia provincie	141
<i>Ladislav Tkáčik</i>	

FONTES

Lev X., <i>Ite vos</i>	159
Benedict z Canfieldu: <i>Regula perfectionis</i> III, I; III, X – XI	172

VARIA

So svätým Bonaventúrom z Bagnoregia	191
Dva podnety	198
300. výročie posviacky kapucínskeho kostola v Bratislave	201
Kniha o priestore, mieste a kapucínskom kláštore	205

CENSURAE LIBRORUM

Autobiografia P. Paulína Bajana OFM (1721 – 1792)	209
---	-----

AUCTORES	213
--------------------	-----

Predhovor

Pomaly odznieva jeseň. Opäť nám láskavo prežiarila zopár týždňov pomalým a rozvláčnym svetlom, ktoré svedčí kontrastom i tieňom. Ešte nám v ušiach šušťí jej lístie zanášajúce cestu k hrobom našich bratov a priateľov. Jej utišujúca zádumčivosť a významuplná nostalgia je najlepším pozadím, na ktorom možno vidieť dôležité, trvajúce. Je pozadím, na ktorom možno tušiť súvislosti. Zjavuje nám význam zdráhavého a trpezlivého odstupu, a tak sprístupňuje život, nás samotných seba samým. Temperuje priestor, v ktorom možno uzrieť význam prežitého a očakávaného, i naše výročia, ktorých bolo neúrekom. Práve nimi chceme orámovať texty, do ktorých sa práve chystáte začítať. Opäť sú rôznorodé, ale ak sa do nich začítame pozornejšie, uvidíme, že ich presvecuje rovnaké svetlo.

Ponajprv je tu 800. výročie narodenia sv. Bonaventúru, o ktorom nám generálni ministri rádu napísali, že pre neho „je človek bytím s hlbokými túžbami, ktoré angažujú rozum a city a ktoré mu pomáhajú objaviť a tešiť sa z krásy všetkých vecí a obdivovať ich harmóniu, ktorá odkazuje ponad seba. Človek túžob v poňatí sv. Bonaventúru, je pohýnaný nostalgiou, ktorá mu umožňuje vo všetkom, čo má pred sebou, objaviť zmysel túžby a prijať námahu putovania a hľadania.“¹

A tiež 500. výročie buly pápeža Leva X. „Ite vos“, ktorou chcel v roku 1517 definitívne upokojiť trieštivé sily vnútri františkánskeho rádu. 300. výročie posvätenie kapucínskeho kostola v Bratislave, ktorý sa stal pre mnohých tichým spoločníkom, domovom, príbytkom. A konečne niečo tak historicky zdanlivo nepatričné, ako mladistvé 30. výročie založenia Slovenskej provincie kapucínov. Jej príbeh však

1) *So svätým Bonaventúrom z Bagnoregia*, s. 185.

siaha až do 17. storočia; bol a stále je písaný v našej milovanej Európe. 1217, 1517, 1717, 1987 a 2017, jeden príbeh, jeden pohyb.

Dobre to napísali autori listu, adresovaného nám všetkým: „Obrazným symbolom, ktorý sa často objavuje v textoch svätého Bonaventúru je kruh“², ktorý priliehavo vyjadruje charakter príbehu „medzi Bohom a človekom. Vzťah medzi nimi má totiž skôr než vertikálny kruhový ráz, v ktorom sú Boh i človek vedení vzájomným hľadaním jeden druhého: Dvaja pútnici spojení tou istou túžbou po *komúnii*. Človeku, ktorý sa vydáva na cestu, odpovedá starostlivosť Toho, ktorý sa stal pútnikom, aby sa s ním stretol tam, kde je. Poslednou úlohou intelektuálnej a afektívnej púte nie je ‚pochopiť‘ v zmysle dominancie [osvojenia, asimilácie], ale ‚byť pochopený‘, ba až objatý Tým, ktorý z čistej lásky prebýva medzi nami a môžeme sa s ním stretnúť v každom našom úsilí o jednotu, pravdu alebo dobro.“³

7. november 2017

Ladislav Tkáčik
šéfredaktor

2) *So svätým Bonaventúrom z Bagnoregia*, s. 190

3) *Ibid.*, s. 190 – 191.